

Ђеврске су село на југозападу Буковице. Смјештене су на добром географском положају, уз жељезничку пругу Книн-Задар и путне правце из Книна за Задар, Шибеник и даље за Сплит. Кистање су удаљене 12 километара сјевероисточно, Бенковац је удаљен 25 km, Скрадин око 22 km, Книн 36 km, Шибеник 44 km, док је Задар удаљен 66 km од Ђеврсака.

Село припада општини Кистање у Шибенско-книнској жупанији, док је раније административно припадало општини Книн. Почетком XX вијека, и касније све до 1950-их година, Ђеврске су биле у оквиру котара Шибеник.

У Ђеврскама се налази православна [Црква Светог пророка Илије](#) из 1537. године, као и школа која се помиње још 1848, 1876. и 1900. године као нижа мушка двогодишња основна школа. У овој школи је својевремено учитељевао и највећи писац далматинских Срба, Симо Матавуљ.

Географија

Ђеврске су смјештене на крајњем југозападу Буковице, којој првенствено природно припада. Село са сјевера омеђава Зечево, а са југа и запада редом Брибирска Главница, Планченик, Дивич и Челинка. Ђеврске су ипак поред те припадности свој развој у многоме везале за Книн, за насеља Срадинског и Шибенског залеђа, али и за бенковачке Равне Котаре.

Ђеврске обухватају шест мјесних заједница и то редом: центар Ђеврсака, Ђеврске село, Горње поље (чине га Тошићи и Ђакићи), Ножица, Горњи Лежаићи и Крњеуве (чине их Шарићи и Гњидићи). Свој развој и уопште друштвени живот су везала и села Гошић и Зечево, а у нешто мањој мјери и села Вариводе, Какањ и Смрдеље.

По својој структури села су чисто динарског типа, а по распореду кућа присутна су два типа, тзв. друмски и раштркани. Смјештена су уз главне саобраћајнице, али и на ободима крашких поља, на ивицама крашких депресија, мада сама поља у околини Ђеврсака, не по величини, већ по саставу тла, попримају особине поља у Равним Котарима, а далеко одударујући од поља у околини Кистања и Буковици.

Демографија

У следећој табели су дати подаци о броју становника од 1857. до 1953. године [1]:

1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.
434					729	[нп.1]		518	630

Према попису из 1991, Ћеврске су имале 836 становника, од чега 817 Срба, 3 Хрвата, 3 Југословена и 13 осталих. У наредној табели су наведени подаци из пописа становништва одређених по народностима, вршених у ФНРЈ, односно СФРЈ од 1961. до 1991 [2][3][4][5]:

Година	Укупно	Срби	Хрвати	Југословени	Остали
1961.	1112	-	-	-	-
1971.	1044	1016	-	-	17
1981.	848	747	-	-	3
1991.	836	817	-	-	3

Презимена из Ћеврсака

- Ардалић — Православци
- Баљковић — Православци
- Бјелан — Православци
- Бјелановић — Православци
- Бокун — Православци

- Борак — Православци
- Бунчић — Православци
- Вајкарић — Православци
- Војиновић — Православци
- Гњидић — Православци
- Добрић — Православци
- Добријевић — Православци
- Драгаш — Православци
- Ђурица — Православци
- Корда — Православци
- Јаковљевић — Православци
- Јовић — Православци

- Јолић — Православци
- Јелача — Православци
- Летуница — Православци
- Лежаић — Православци
- Малешевић — Православци
- Мандић — Православци
- Милошевић — Православци
- Павић — Православци
- Радошевић — Православци
- Ракић — Православци
- Рончевић — Православци
- Тошић — Православци
- Ђакић — Православци
- Црвак — Православци
- Цвјетан — Православци
- Шарић — Православци
-

Економија

Центар мјеста, као и главна саобраћајница, пројектовани су за вријеме француске и аустроугарске управе Далмацијом у 19. вијеку. Сама асфалтна подлога је постављена послије Другог свјетског рата. Тада је изграђена и амбуланта, мјесни уред, пошта и Задружни или Дом Културе, а нешто касније 50-их година, жељезничка станица. Телефонски прикључак су имале само наведене зграде и установе, као и школа.

Ђеврске су у послијератном периоду, захваљујући углавном вољи челних људи партије

на власти, привредно и економски запостављене. Ово је потрајало све до 1983. године, када је обновљен рад Пољопривредне Задруге Ђеврске [6], основане још 1903. године под именом "Српска земљорадничка задруга" (регистрована 1904. године) [7].

Пред сам почетак кризе, у Ђеврскома је било десетак самосталних трговачких радњи, неколико угоститељских објеката, двије меснице, сеоски млин, двије приватне творнице (у изградњи) и већ поменута Пољопривредна Задруга, које је запошљавала више од 120 људи из свих околних села [6].

Образовање, култура и спорт

Ђеврске је имало школу 1845. године, која је 1880. године била привремено затворена због недостатка учитеља у Далмацији [7].

Основна школа, која је носила име Саве Лежаића, одгојила је многе генерације ђака. Број ученика у осам разреда 1975/1976. године је био већи од 250, а 1983. тек око 150. Школа је запаљена 1995. године.

Првобитно је "стара школа" била у близини Цркве Светог Илије, а потом у учитељским становима, да би нова била саграђена на национализованом имању Душана, Живка и Божидара Шарића, одмах након Другог свјетског рата.

Игралиште иза основне школе је добило асфалтну подлогу 80-их година, а године 1983. школа је изгубила статус основне школе и постала подручна у односу на Кистање, захваљујући углавном, мјештанима околних пет села и вољи партијских челника у крају.

У животу млађе популације, 70-их и 80-их година, видно је мјесто имао диско-клуб у Задружном дому, у сали са "косим подом", на далеко познатој и једно вријеме водећој у овом дјелу Далмације. Активно је било и КУД "Душан Ардалић-Дулцин" [6].

Знаменити Ђевршчани

- У Ђеврскама су рођени [Сава Бјелановић](#) и [Владимир Ардалић](#).

Галерија

{gallery}naselja/bukovica/Djevrске{/gallery}

Напомене

1. нп.1 За 1869. подаци су садржани у попису за насеље Зечево.

Референце

1. 1.^ Државни завода за статистику Републике Хрватске: Насеља и становништво РХ од 1857-2001. године, Загреб, 2005.
2. 2.^ Савезни завод за статистику и евиденцију ФНРЈ, попис становништва 1961. године.
3. 3.^ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1971. године.
4. 4.^ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1981. године.
5. 5.^ Савезни завод за статистику и евиденцију СФРЈ, попис становништва 1991. године.
6. 6.^ Борислав Шарић, *Буковица и Котари* ; Београд (1998), Завичајни клуб Ђеврсачког краја "Сава Бјелановић", Cobiss.sr-id: 132680967
7. 7.^ Стијепо Обад, *Далматинско село у прошлости : (од средине) осамнаестог стољећа до првога свјетског рата)* ; Сплит (1990) Логос.